A°. 1853. N°. 101.

Opregte Vrijdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 29 April.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

FRANKFORT, 27 April.

Naar men verneemt, is in de Wetgevende Vergadering van dezen Vrijstaat de voordragt, om de nieuwspapieren weder aan de belasting van het zegel te onderwerpen, na eene zeer levendige beraadslaging aangenomen. De belasting zal echter zeer matig zijn, en voor de grootste dagelijks uitgegeven wordende bladen een gulden 's jaars beloopen.

— Voor de Bank van Darmstadt is niet minder dan 106 millioenen ingeschreven, zoodat, voor elk ingeschreven bedrag van 26,500 guldens, slechts eene actie van 250 fl. zal kunnen worden verleend. Reeds worden de actien met 25 pc. winst verkocht.

PARIJS, 26 April.

Het groote bal, 't welk gisteren op het paleis der Tuilerien is gegeven, is door eene menigte hooggeplaatste burgerlijke en militaire ambtenaren bijgewoond geworden. Het schijnt ook vooral druk bezocht te zijn geworden door aanzienlijke Engelschen, van welke velen bepaaldelijk herwaarts waren gekomen om dat bal bij te wonen, na door den engelschen gezant, lord *Cowley*, den Keizer te zijn voorgesteld. Het aantal der aanwezigen werd op 5000 personen begroot.

Omstreeks 9 ure is Z. M. in de feestzalen verschenen, vergezeld door Prinses *Mathilda*, Prins *Jérome* en diens zoon *Napoleon*. De Keizerin was door ongesteldheid verhinderd het feest bijtewonen. Van goederhand wordt gemeld, dat aan H. M., ten gevolge van een val bij het aanpassen van een kleedingstuk, een ongeval is overkomen, waardoor, voor het oogenblik ten minste, het uitzigt op nakomelingen voor de keizerlijke echtgenooten is verijdeld. Zondag ochtend reeds was het bekend, dat de Keizer eene groote teleurstelling had ondervonden, en dat de vier regerings-commissarissen, die op het punt stonden van hunne inspectie-reis naar de departementen te aanvaarden, niet konden worden ontvangen door Z. M., die vroeger had te kennen gegeven, dat hij die hooge ambtenaren in persoon wenschte intelichten, ten aanzien van hunne instructien.

De Keizer is gisteren slechts zeer kort in de bal-zalen gebleven. Niettegenstaande hij klaarblijkelijk inwendig bedrukt was, heeft hij zich met verscheidene zijner gasten vriendschappelijk onderhouden over eenige gebeurtenissen van den dag. Na zijn vertrek hebben de Prinsen *Jérome*, *Napoleon* en *Murat* zich belast met de verdere regeling van het feest en de opwachting der genoodigden. — Het schijnt, dat de Keizerin indedaad vrij ongesteld is geweest, en het is de aandacht niet ontgaan, dat de heer *Conneau*, de eerste geneesheer van het keizerlijke gezin, ten gevolge van deze zijne betrekking, de laatste zittingen der Wetgevende Vergadering niet heeft kunnen bijwonen.

Men verzekert, dat het gisteren gegevene feest nog door twee andere dergelijke zal worden gevolgd.

— Van regeringswege wordt medegedeeld, dat het tractaat, 't welk, betreffende de gemeenschap door middel der electrieke telegrafen, onlangs tusschen Frankrijk, Belgie en Pruissen is gesloten, gisteren bij het dep. van Buitenl. Zaken is geratificeerd door den minister *Drouin de Lhuys* en de gezanten *Rogier* en *v. Hatzfeldt*.

— Meer en meer blijkt het, dat vele leden van de Wetgevende Vergadering zich ernstig beklagen over de weinige vrijheid, welke aan dat Staats-ligchaam wordt gelaten; waarvan een noodwendig gevolg is de vermindering van den staatkundigen invloed der volks-vertegenwoordiging. Men vleit zich, dat de bewindslieden de gegrondheid der in dit opzigt bestaande bezwaren zullen inzien, en weldra zullen overgaan tot het voorstellen van maatregelen, ten einde daarin verandering te brengen.

— Hier ter stede zijn bijzondere berigten ontvangen, betreffende de gebeurtenissen in Zwitserland, waaruit blijkt, dat in den avond van den dag, waarop de stad Freiburg is aangevallen, eene bende landlieden, die 's ochtends aan het gevecht geen deel had genomen, nog eene poging heeft aangewend om zich meester te maken van de hoofdwacht. Al die lieden zijn echter in verzekerde bewaring gesteld.

Den 23sten was de orde te Freiburg geheel hersteld en de staat van beleg opgeheven. De kollonel *Perrier* is niet ter dood veroordeeld, omdat die straf voor staatkundige misdrijven in Freiburg bij de bestaande Constitutie is opgeheven. De officieren der nationale garde hebben echter groote moeite gehad om dien officier te beschermen tegen de woede der soldaten van dat corps.

— De laatste berigten uit Spanje behelzen weinig belangrijks. De nieuwe minister van Binnenlandsche Zaken had eene circulaire uitgevaardigd, waarin grootendeels dezelfde beginselen worden ontwikkeld als die, welke in het bekende ministeriële programma zijn beleden. Tot dus ver blijkt het niet, dat de nieuwe bewindslieden indedaad voornemens zijn, de door hen op den voorgrond gestelde vrijzinnige denkbeelden in toepassing te brengen. Van tijd tot tijd worden te Madrid dagbladen, die zich niet in den ministeriëlen zin uitlaten, in beslag genomen. Over het intrekken van het besluit, betreffende het ontslag van den heer *Arrazola*, was verschil van gevoelen in den ministerraad ontstaan. Een dagblad verzekert, dat, ten einde al de bezwaren te boven te komen, de betrekking van eersten voorzitter van het Hoogste Geregtshof voor goed zou worden opgeheven.

— De heer *Veuillot*, de hoofd-redacteur van *l'Univers*, heeft den 18den zijne afscheids-audientie bij den Paus gehad.

LONDEN, 26 April ('s avonds).

In het Huis der lords is een amendement, 't welk door lord *Derby* was voorgedragen, betreffende de Canada-reserve-bill, met 117 tegen 78 stemmen verworpen: waarna de wets-voordragt, zooals dezelve van regeringswege is ingediend, is aangenomen. Het anti-ministeriële avondblad beklaagt zich nadrukkelijk over de verwerping van het voorstel van lord *Derby*, 't welk de strekking had om aan de in Canada gevestigde protestantsche gemeenten het genot te waarborgen van de haar ten gebruike afgestane gronden. Thans is de beslissing in dezen overgelaten aan het Canadasche Parlement.

In het Huis der gemeenten is een brief van *Kossuth* voorgelezen, waarin de schrijver verklaart, dat hij geheel ten onregte beschuldigd is geworden, vermits hij zelfs niet de minste gemeenschap heeft onderhouden met den eigenaar van het huis, 't welk onlangs onderzocht is geworden en waarin een aanzienlijke voorraad van wapenen, congrevische pijlen en wat des meer zij is gevonden.

Daarna heeft de kanselier van de Schatkist zijn voorstel, betreffende de belasting op de inkomsten, ter tafel gebragt. De heer *Lytton* heeft den maatregel bestreden, en zich vooral verklaard tegen het belasten der personen, die een inkomen van 100 p. st. bezitten. Volgens den heer *Lytton*, was zulks even onregtvaardig als onstaatkundig. — De heer *Hume* heeft de voordragt verdedigd, op grond, dat elke burger naar vermogen behoort te dragen in de algemeene lasten. — De iersche afgevaardigde *Fagan* is nadrukkelijk opgekomen tegen het denkbeeld om de belasting ook op de bevolking in Ierland toetepassen, welke, volgens dien spreker, reeds meer dan te veel gebukt ging onder de hooge lasten. — Nadat nog verscheidene sprekers het woord hadden gevoerd, zoo voor als tegen het ontwerp, is, op voorstel van den heer *Cobden*, de verdere beraadslaging tot eene volgende zitting uitgesteld.

LONDEN, 27 April ('s avonds).

Het Huis der gemeenten heeft gisteren avond, op voorstel van een der leden, en met goedvinden der bewindslieden, besloten, eene commissie te benoemen, ten einde te geraken tot eene verbetering van de politie in Engeland en Schotland, vooral ten platten lande. — Insgelijks is besloten tot het benoemen eener commissie, om maatregelen te beramen tot bevordering en verbetering der gemeenschap tusschen Engeland en Ierland. — Daarna is lang beraadslaagd over een voorstel van den heer *Hamilton*, strekkende om de werking van het tegenwoordige stelsel van opvoeding in Ierland door eene commissie te doen onderzoeken, en wel met het doel, om aan het onderwijs op de van staatswege bestaande scholen eene meer bepaald godsdienstige rigting te geven. Dit voorstel is van verschillende kanten, ook door de ministers, bestreden, voornamelijk op grond, dat de verlangde verandering een nadeeligen invloed zou hebben op het stelsel der gemengde scholen, 't welk sedert 1830 in werking is en goede vruchten draagt. Ten slotte is de motie verworpen met 179 tegen 109 stemmen.

— Verl. maandag is een begin gemaakt met het leggen der metalen draden tusschen Ipswich en Oxfordness, welke verbonden zullen worden met de onder de zee doorloopende draden, die voor de telegrafische gemeenschap met Holland zullen dienen.

BRUSSEL, 27 April.

De Gedeputeerden hebben het geheel der wet, betreffende de wijziging der belasting van de gebrande wateren, aangenomen. De teruggave van de belasting bij uitvoer blijft op 24 fr. bepaald, in weerwil van de vertoogen, die tegen dergelijke vermindering uit Vlaanderen zijn ingebragt. Sommigen meenen echter, dat deze verordening van korten duur zal zijn.

— De fransche democraat *Raspail* heeft in de voornaamste dagbladen dezer stad een brief doen plaatsen, waarin hij verklaart, dat hij niet alleen geene gunsten hoegenaamd van de tegenwoordige fransche Regering heeft verlangd, maar zelfs gedurende den tijd zijner gevangenschap alles heeft vermeden, 't welk slechts in de verte den schijn kon hebben van toenadering tot, of inschikkelijkheid ten aanzien van een Bewind, waarvan hij niets anders kon aannemen dan „*het herstel van zijne eer en verontschuldigingen; niets meer, maar ook niets minder.*" De heer *Raspail* zegt verder, dat zijne gevangenschap, zonder zijne voorkennis, in verbanning is veranderd, en dat men hem alleen de keus heeft gelaten van het land, waar hij zich wenscht te vestigen.

— Hetgeen thans in Nederland gebeurt, ontgaat de aandacht hier te lande niet. Het aftreden van het ministerie *Thorbecke* en de ontbinding der Tweede-Kamer worden, en te regt, als hoog belangrijke maatregelen aangemerkt; maar het schijnt nog te ontbreken aan een juisten maatstaf ter beoordeeling van den indruk, dien deze maatregelen op de meerderheid des volks hebben gemaakt. Tot dusverre wordt die indruk als ongunstig voorgedragen, op grond van hetgeen deswegens in de amsterdamsche en rotterdamsche handelsbladen wordt medegedeeld. Op de juistheid der gevolgtrekking is echter, volgens onpartijdigen, niet te bouwen; te minder, omdat deze bladen worden aangemerkt als hoofd-organen van de dusgenaamde protestantsche partij: — iets, 't welk, naar het oordeel van deskundigen, niet kan worden aangenomen.

Verbazing baart het echter, dat het parijsche dagblad *l'Univers*, welks schrijvers zich steeds doen kennen als felle tegenstanders van den parlementairen regeringsvorm, van alles wat naar vrijzinnigheid en verdraagzaamheid zweemt, en zelfs als erkende voorstanders van inquisitoriale maatregelen van bedwang in gewetens zaken, het afgetreden nederlandsche vrijzinnige Bewind zoo zeer in hunne bescherming neemt, en voordraagt als zeer ten onregte ontslagen.

'S GRAVENHAGE, 27 April.

Onder de, op 's Konings last, in de *Staats-Courant* openbaar gemaakte stukken, betreffende de kerkelijke aangelegenheid, is het eerste eene nota van den pausselijken internuntius, den 9den December 1851 gerigt aan den minister van Buitenl. Zaken, den heer *van Sonsbeeck*. In deze nota geeft de pausselijke gezant dien minister kennis van de begeerte des Pauzen, om te voldoen aan het verlangen van de K. Geestelijkheid en de belijders van die Eeredienst in Nederland, tot herstel van de bisschoppelijke hierarchie aldaar, en daarbij aangemerkt, dat, hoewel dit herstel, uit den aard der zaak, uitsluitend behoort tot de bevoegdheid van den Paus, ter zake van oppertoezigt (primatie) over al de R. K. Kerken, er echter steeds eene overeenkomst van den jare 1827 bestaat, welke, ofschoon in 1841 geratificeerd, niet is ingevoerd, en echter verbindend is gebleven voor beide de partijen: — dat hij gelast was, zulks ter kennis van Z. M.s Regering te brengen, ten einde zich onderling met elkander te verstaan, ten aanzien van datgene, 't welk, betreffende deze overeenkomst, noodig en geraden zoude kunnen worden geoordeeld.

Z. Exc. de minister van Buitenl. Zaken, destijds de heer *v. Sonsbeeck*, heeft den 24sten Maart den internuntius te kennen gegeven, dat, ingevolge de Grondwet, niets verhindert, dat de R. K. Kerk in Nederland vrijelijk door den H. Stoel worde georganiseerd; dat het echter noodig was, zich deswegens te verstaan, omdat het den grondslag geldt, waarop de betrekkingen van Nederland en het katholijke kerkgenootschap zullen moeten berusten, en deze grondslag geenszins kan zijn van eenen tweeledigen aard (double espèce); — dat, zoo de nederlandsche Regering aanneemt, dat de H. Stoel de bedoelde vrijheid bezit, en daardoor verklaart, dat deze ontheven is van de verpligtingen, bij de bedoelde overeenkomst aangegaan, zij zich vleit, dat ook van de zijde van dat Bewind zal worden erkend, dat de nederlandsche Regering ontslagen zal zijn van de verbindtenissen, die uit de overeenkomsten van 1827 en 1841 zouden kunnen worden afgeleid.

Het volgende stuk is eene depeche, door den genoemden minister van Buitenlandsche Zaken, den 29sten Maart 1852 aan den gezant te Rome, gezonden (niet aan de Staten-generaal medegedeeld), houdende, dat, indien de H. Stoel in de daad de bisschoppelijke hierarchie in Nederland verlangde intevoeren, waaraan nogal werd getwijfeld, men zich daarmede dient te haasten, en over bedenkingen van ondergeschikten aard henenstappen, omdat men in de tegenwoordige dagen weinig op de toekomst kan rekenen: — en indien het tegenwoordige Bewind de invoering van het bisschoppelijke gezag beschouwt als niet alleen geboden door de belangen der K. Kerk zelve, maar ook door het belang des Lands, 'er geen waarborg bestaat, dat een toekomend Bewind, ook met den besten wil, gelijke gevoelens zal zijn toegedaan.

Het vierde stuk, gedagteekend den 23sten Junij 1852, bevat de verklaring van den internuntius, dat de H. Stoel bereid is om het concordaat ter zijde te stellen. — Het vijfde, van den 14den Augustus, is het antwoord van den minister daarop, en het zesde, van den 17den September 1852, de verklaring van den internuntius, dat de H. Stoel zal overgaan tot het herstel van het bisschoppelijk gezag en even daardoor de wederzijdsche verpligtingen, uit de overeenkomsten van 1827 en 1841 voortvloeiende, voor beide de partijen zullen ophouden.

Het zevende stuk is een uittreksel van eene voordragt van den minister van Buitenlandsche Zaken aan Z. M. den Koning, van 20 September 1852, houdende, om aan den internuntius de ontvangst te melden van zijne laatste verklaring, met bijvoeging, dat dezelve voldoende is, maar dat men tevens acte neemt van de officieuselijk door monsignor *Belgrado* gedane mededeeling van het voornemen van den H. Vader, om, alvorens tot de bedoelde regeling over te gaan, den tijd, wanneer, en de wijze, waarop, aan Z. M. den Koning te doen kennen. (Ook dit stuk is niet aan de Staten-generaal medegedeeld.)

Dien ten gevolge is den 16den October 1852 door den minister aan den internuntius medegedeeld, dat door het toegekende regt der vrije regeling van het bisschoppelijk gezag en de verklaring, dat daardoor de verpligtingen der bedoelde overeenkomsten zijn vervallen, eene volmaakte overeenstemming bestaat tusschen de beide Regeringen, wat betreft het wezen der zaak, en dat hij minister tevens gelast is, om den internuntius de tevredenheid zijner Regering te betuigen voor zijne officieuse verklaring, dat tot deze regeling niet zal worden overgegaan, dan nadat de tijd, wanneer, en de wijze, waarop, aan het koninklijk Bewind zullen zijn kenbaar gemaakt.

Het 9de stuk is almede niet aan de Staten-generaal medegedeeld. Het is van veel latere dagteekening, namelijk van den 12den Maart 1853, en bevat een brief van den gezant *de Liedekerke* aan den voormaligen minister van Buitenlandsche Zaken, den bn. van *Zuijlen van Nijevelt*, houdende, dat hij dien avond, op het oogenblik van zich ter ruste te zullen begeven, twee afschriften had ontvangen van de aanspraak des Pauzen op den 7den Maart, en twee afschriften van den apostolischen brief van den 4den dier maand. — benevens een brief van den kardinaal *Antonelli*, vermeldende, dat hij, alvorens den inhoud van beide deze stukken door het dagblad van Rome openbaar

te maken, zich haastte dezelve ter kennis van den genoemden gezant te brengen.

Deze brief is gevolgd door een brief van denzelfden gezant, van den 14den Maart (almede niet medegedeeld), houdende, onder anderen, berigt, dat aan den internuntius *Belgrado* moesten zijn gezonden zes brieven, zoo hij gezant meende, van den grootmeester van het Huis des Pauzen, bij welke de zes aartspriesters in Nederland, ter vergoeding van het hun ontnomen wordend gezag en ter belooning van betoonden ijver, worden benoemd tot honoraire pausselijke kamerheeren: — dat zij daardoor gemagtigd zijn, om de violette kleur bij zekere gedeelten hunner kleeding aantewenden, doch dat de bedoelde betrekking niet anders dan tijdelijk kan worden geacht, en met het leven des tegenwoordigen Pauzen ophoudt.

Bij deze depeche is gevoegd een naschrift, inhoudende, dat de kardinaal *Antonelli* den gezant, door een zijner bedienden, had laten onderrigten, dat in de medegedeelde afschriften van den apostolischen brief *misslagen* waren ingeslopen: — dat zij derhalve als *niet gezonden* moesten worden aangemerkt, en dat nader andere afschriften zouden worden geleverd, die *alleen* als de echte moesten worden aangemerkt.

Het 9de stuk is een brief van den gezant (almede niet medegedeeld) ten geleide van de verbeterde afschriften van den apostolischen brief, welke hem den 17den Maart waren ter hand gesteld.

Het 12de stuk is de officiële mededeeling van den internuntius van den inhoud der pausselijke allocutie, in de latijnsche taal, onder dagteekening van den 24sten Maart, en het 13de de officiële mededeeling van den apostolischen brief, onder dagteekening van den 7den April 1853.

Den 7den April heeft de minister den internuntius zijn leedwezen te kennen gegeven, dat de H. Stoel niet had goedgevonden, om, als een blijk van vertrouwen, aan Z. M. in tijds de noodige inlichting te doen geworden, ten einde in dezen gemeenschappelijk te werk te gaan. „Het Hof van Rome (dus leest men onder anderen daarin) niet hebbende goedgevonden, om alzoo te handelen, of kwalijk gediend door zijnen vertegenwoordiger in 's Gravenhage, zal derhalve welligt alleen aan zich zelf de moeilijkheden te wijten hebben, welke de uitvoering van den maatregel kan ontmoeten; — moeilijkheden, welke, indien 's Konings Regering ware geraadpleegd geworden, welligt waren verhoed, of verminderd."

Den 11den April daarop is de gezant door den minister gemagtigd, om gebruik te maken van zijn verlof, om Rome te verlaten, zonder den dag van zijnen terugkeer te bepalen.

Deze depeche is den 13den door eene tweede gevolgd, in welke de minister den gezant vertrouwelijk berigt geeft van zijne zienswijze. Daarin komt voor, dat men zich geenszins heeft willen moeijen met zaken, op welker regeling men geen regt heeft; maar dat men, door tijdig te worden onderrigt, het pausselijke Bewind opmerkzaam zou hebben willen maken op punten, die, naar de kennis, welke men hier van het Land heeft, aanleiding konden geven tot bezwaar: — dat men alsdan de vestiging van een aartsbisschoppelijken zetel zoude hebben ontraden in eene stad, bekend door de onverdraagzaamheid harer inwoners; — dat men zoude hebben gewezen op het gevaar, om het herstel der bisschoppelijke hierarchie te doen voorkomen als een noodzakelijk gevolg van de uitbreiding van het Katholicismus, en dit herstel in verband te brengen met den vóór de 16de eeuw bestaanden toestand: — op de noodzakelijkheid, om de zoo ligt ontvlambare gevoeligheid van andersdenkenden niet te kwetsen.

De minister verzekert, dat men de Regering volstrekt onkundig heeft gelaten van hetgeen er gebeuren zoude; — dat zij anders niet zoude hebben nagelaten, hare stem te doen hooren; maar dat men welligt heeft gezwegen, om dit te verhoeden: — dat zich intusschen belangrijke bezwaren opdoen; dat de allocutie en de brief een jammerlijken weerklank hebben gevonden; dat de ongepastheid van sommige uitdrukkingen bij het hoogst gezag diep wordt gevoeld, en dat de regelmatige afloop der zaak in gevaar is gebragt; — dat het noodig is, een openbaar bewijs te geven van misnoegen; — dat de voorgestelde wijze de minst bedenkelijke schijnt en het minst strekkende om onze betrekking met het Hof van Rome op den duur te verstoren, en dat het alzoo 's Konings begeerte is, dat de gezant dadelijk gebruik make van zijn verlof, zonder den tijd zijner terugkomst te bepalen.

De laatste stukken zijn: het voorstel van den Raad van ministers aan Z. M. den Koning, van 14 April, — de brief der ministers van 16 April, en het namens den Koning gegeven antwoord van 19 April, van welke stukken de inhoud reeds is medegedeeld.

's GRAVENHAGE, 28 April.

Door Z. M. zijn bij besluiten van 25 April, benoemd: tot off. bij de arr.-regtbank te Deventer, mr. *J. E. Dikkers*, thans subst.-off. bij dezelve regtbank; tot plaatsvervanger van den kantonregter te Breda, mr. *O. D. J. Bagelaar*, advocaat aldaar; tot regter-plaatsverv. bij de arr.-regtbank te Goes, mr. *J. L. H. Libert*, adv. en proc. aldaar; tot off. bij de arr.-regtbank te Eindhoven, mr. *J. B. C. J. C. C. M. van Hugenpoth tot den Berenclaauw*, thans subst. off. bij dezelve regtbank; tot griffier bij het kantongeregt te Harderwijk, mr. *A. L. S. van der Boon Mesch*, adv. te Deventer; en tot president der arr.-regtbank te Sneek, mr. *G. Andreae Pz.*, thans regter in dezelve regtbank.

— Z. M. heeft bij onderscheiden besluiten goedgevonden: 1° den rang van adjunct-commies te verleenen aan de eerste klerken bij het depart. van oorlog *J. M. Leydenroth*, *A. Bayly* en *J. L. Bron*;

2°. met afwijking van het bepaalde nopens het getal der eerste officieren van gezondheid der eerste klasse, en dus tijdelijk boven de formatie te benoemen, tot eersten off. van gez. 1ste kl., den eersten off. van gez. 2de kl. *J. F. Kerst*, belast met de leiding en het toezigt van 's Rijks Kweekschool van militaire geneeskundigen te Utrecht.

3°. te benoemen: bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt: tot off. van gez. 1ste kl. den off. van gez. 2de kl. *J. H. C. Busting*;

bij het wapen der infanterie, bij het 2de regiment: tot 2de luitn. de serg. *F. A. Grubé*, *J. J. H. Popta*, *D. K. H. van den Hurk* en *E. J. B. Bol*; bij het 3de reg., tot 1ste luit. (naar ouderdom van rang), den 2den luit. *C. W. Raaimakers*, van het corps; bij het 4de reg., tot 2de luitn. de serg. *J. G. Strootman*, *H. la Fors* en *P. Stokbroo*, de eerste van het corps en de twee laatsten van het reg. gren. en jagers, mitsgaders den sergeant-majoor *H. Murman*, mede van het reg. gren. en jagers; bij het 5de reg. tot 2den luit., den serg. *J. G. H. Grooss*, van het instr.-batt.; bij het 6de reg. tot 2den luit., den serg. *P. van Hille*, van het corps; bij het 7de reg. tot 2den luit. den serg. *C. H. J. Gaymans*, van het 3de reg. inf.

HAARLEM, 28 April.

Volgens een telegr. berigt uit Londen van heden, waren daar tijdingen uit Nieuw-York van den 16den dezer ontvangen, inhoudende, dat de heer *Marcey*, die, volgens vroegere opgaaf, waarschijnlijk zou aftreden als minister van Buitenl. Zaken, die betrekking zal behouden. — Den 22sten dezer lag de britsche vloot nog bij Malta; de versterking, die zij verwachtte, was nog niet aangekomen.

Door H. M. de Koningin-moeder is aan de Maatschappij van Moederlijke Weldadigheid te Haarlem de jaarlijksche gift van *twee honderd guldens* verstrekt, en door dezelve dankbaar ontvangen geworden.

— Op den 27sten April is door een groot aantal ingezetenen der stad Zwolle, de protestantsche godsdienst belijdende, een adres aan Z. M. ingediend, tot dringende aanbeveling van de bescherming der belangen van de protestantsche Kerk, bij de bedreigde invoering der bisschoppelijke hierarchie, en tot betuiging van hunne gehechtheid aan den Koning en Zr. Ms. Stamhuis.

Te Eibergen is door 320 mansleden der Herv. gemeente een adres aan Z. M., betreffende de bisschoppelijke hierarchie, geteekend; — te Zijderveld een dergelijk adres door 123 leden der aldaar gevestigde gemeente.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

28 *April* 1853. — 4½ *ure.*

			van	tot	gebl.
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	63⅜	⅝	—
„ „	3	„	74⅝	⅞	—
„ „	4	„	93 11/16	94¼	94 3/16
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	„	93¼	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	„	122	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	„	94	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. „ „ .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	„	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	„	—	—	—
„ . . .	4½	„	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & Co. . . .	5	„	108⅜	⅝	108½
„ „ 1828/1829.	5	„	107½	—	—
Certificat. „ 1831/1833.	5	„	97	—	—
„ „ 1840	4	„	92¼	—	—
„ bij Stieglitz. . .	4	„	91⅝	¾	91⅝
„ „ „ N. .	4	„	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	„	—	—	—
Certific. van „ . .	6	„	—	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		ƒ	—	—	—
Obligatiën	4	pct.	86¾	½	—
SPANJE, Obligatiën	1	„	23 13/16	⅞	—
„	3	„	48¼	—	—
„ Binnenl. . .	3	„	42¾	⅞	42¾
Amortisable			5½	—	—
Bew. Coupon			6 11/16	13/16	6¾
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	—	—	—
„ „ „ . .	4	„	—	—	—
„ Metalliek . .	5	„	81½	⅝	—
„ „ N. . .	5	„	93⅛	⅜	—
„ „ . .	2½	„	41¾	13/16	—
BELGIE, ...	2½	„	—	—	—
Rothschild, ...	2½	„	52⅝	—	—
„	4½	„	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	„	—	—	—
„ „ £ 200	5	„	98½	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	5	„	41½	—	—
„	4	„	39	1/16	39
Binnenlandsche à 1 conto	5	„	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	5½	„	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¼	„	38 13/16	39	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	„	21¾	22 3/16	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	„	26	⅜	26⅛
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			5⅛	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 104⅜ à ½. Ned. Aand. Haarl.-Meer 102¾. Rusland cert. adm. Londen 4½ pc. 101⅜. Oostenrijk Metall. Lt. B 5 pc. 93⅛ à ⅜. Napels Cert. bij *Lamaison & Bouwer* 5 pc. 99. Denemarken oblig. Londen 5 pc. 103¾. Griekenland obl. geldl. 1825 5 pc. 7⅝ à ¾. Columbia Equador 4⅜ à ½. Venezuela obl. uitgest. 16⅜. Grenada obl. uitgest. 11⅛ à ¼. Onbep. Mexico 25 9/16 à 11/16. Originele Amerika Bank-Actien 4 13/16 à ⅞. Roode Grieken 9 à ¾. Brazilie 96⅞. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
BOON HARTSINCK, Pres.

De 2½ pc. ned. prijshoudende; de 3 en 4 pcts. hooger gevraagd. — Belgische onveranderd; spaansche en portugesche aangeboden; russische en oostenr. metall. willig; Mexicanen en Venezuela's flaauw.

WEENEN, 27 April. De 5 pc. metall. 94⅜; zilver 9⅛.

LONDEN, 27 April. Mexico 27½ à ¾. Spanje 1 pc. 23⅝ à ¾. Coup. cert. 6⅝ à ¾. Grieken 9½ à ¾.

PARIJS, 27 April. De 3 pc. renten 80 fr. 40; 4½ pc. 103 fr. 50. Spanje 3 pc. binn. 42½.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 26 April. *Tarwe* nieuwe prijsh.; 123 à 127 p. o. en j. r. ƒ 7,20 à ƒ 7,90; 123 à 127 p. ommel. r. ƒ 7,20 à ƒ 7,70; 123 à 127 p. n. old. r. ƒ 6,75 à ƒ 7,45; 123 à 127 p. n. ommel. w. ƒ 6,90 à ƒ 7,60. *Rogge* 5 c. hooger; 116 à 123 p. inl. ƒ 5,85 à ƒ 6,45. *Boekweit* flaauw; 113 à 116 p. gr. zand ƒ 5,80 à ƒ 6,10; 116 p. veen ƒ 5,80. *Garst* willig; 96 à 103 p. wint. ƒ 4,55 à ƒ 5,10. *Haver* prijsh.; 85 à 89 p. dikke br. ƒ 3,45 à ƒ 3,55; 65 à 72 p. w. voer ƒ 2,60 à ƒ 2,95. *Paardenboonen* ƒ 5,75 à ƒ 6,15.

DELFT, 28 April. *Boter* gras- ƒ 46 à ƒ 54; hooi- ƒ 38 à ƒ 40.

220ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der eerste Klasse.

4de Lijst. No. 15019, een prijs van ƒ 1000.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 28 April. Den 27sten dezer in Texel binnengekomen: *Henriette*, Witsen Elias, Banjoewangie; *Anna Margaretha*, Ruhl, Wijnkoopersbaai; *Corneliszoon*, van Hemert, Palermo; *Hendrika*, Vlas, de stoomb. *Magnet*, beiden van Londen; *Maria Reifina*, de Groot, Liverpool; *Preciosa*, Kiaar, Newcastle; *Falcon*, Frost, Sunderland; *Providentia Arend*, Agerup, Fredrikstad; *Catharina Johanna*, Geelmuyden, Drammen; en uitgezeild: de stoomb. *Diana* en *Lord John Russell*, beiden naar Londen. Wind w. n. w.

Den 27sten dezer in Helvoet binnengekomen: *Hollander*, Cordia, Smirna; *Jonge Arie*, Goedknegt, Malta; *de Maas*, Bagges, Malaga; *Visscherij en Handel*, van der Weyden, Lissabon; en uitgezeild: de stoomb. *Bordeaux*, Bordeaux; *Attwood* en *Earl of Auckland*, beiden naar Londen; *Earl Douglas*, Newcastle; *Camerton*, Hull; *Norfolk*, Goole. Wind w.

Den 9den dezer van Newjork uitgeklaard: *Adrianus en Willem*, Scheeve, Rotterdam.

Den 9den dezer te Galatz binnengekomen: *Antje*, Plukker, Livorno.

Den 9den dezer van Ibraila uitgezeild: *Diana*, Schep, Falmouth.

Den 10den dezer te Barcelona binnengekomen: *Lucas Wigcher*, Pik, Newcastle.

Den 9den dezer te St. Ubes binnengekomen: *California*, van der Valk, Vlaardingen; 14 dito *Jantina Jetskelina*, Niehof, Dublin.

Den 17 dezer te Lissabon binnengekomen: *Hunderen*, Klok, Amst.

Den 15den dezer te Porto binnengekomen: *Maria Aurelia*, Pik, *Alida Hendrika*, Klein, beiden van Dublin.

Den 19den dezer op de hoogte van Torbay: *Maximiliaan Theodoor*, de Veer, Amsterdam naar Melbourne.

Den 18den dezer op de hoogte van Goudstaart: *Neerlands Indie*, Delclisur, Amsterdam naar Liverpool.

AMSTERDAM, 27 April. De Nederl. tjalk *de twee Gebroeders*, kapt. Jansen, van Hull met stukgoed naar Lubeck, is 22 dezer bij Ameland gestrand en zal weg zijn; het volk is gered en de lading en de tuigage geborgen.

*** Voor de Protestantsche School te Appeltern, zijn weder van den 15den April tot den 22sten bij den ondergeteekende de volgende giften ontvangen: uit Nijmegen van den heer v. D. Br. een muntb. ƒ 10; uit R. een bankb. ƒ 100; uit E. „ *vertraagt niet om goed te doen*" 2 Thes. 3 vs. 13*b* een coup. no. 5500 ƒ 4,95; van N. N., postm. Delft, 3 coup. no. 16, 112 en 668, te zamen ƒ 14,85; van N. Z. uit Zalt-Bommel een coup. no. 384 ƒ 1,23½.

Bij ds. *de Keyser*, te Arnhem: uit Velp D. W. H. ƒ 2,50; C. F. ƒ 3; Evangelisch zanggezelschap ƒ 10,15; J. W. D. B ƒ 1; C. C. A. ƒ 5; H. A. ƒ 4; H. C. ƒ 4; W. v. K. ƒ 0,50; C. L. v. W. ƒ 6,50; J. P. E. ƒ 2; B. K. ƒ 1; E. baron v. L. ƒ 15; S. v. B. ƒ 1; P. ƒ 2; F. K. ƒ 2,50; N. N. ƒ 2,50.

Bij ds. *van Gruting*, te Dordrecht: van de wed. N. N. „ bijdrage tot het stichten eener echt Protest. School te Appeltern" een muntb. ƒ 10; „ *weinig maar uit een goed hart*" ƒ 5; van K. M. R. te Maastricht ƒ 3,50.

Bij ds. *Kerkhoff*, te Werkendam: uit Gorinchem van N. N. ƒ 1; uit Vlaardingen van N. N. een coupon 3% ƒ 2,97; uit Werkendam van N. N. ƒ 2,50.

Bij ds. *Pijnappel van Voorthuysen*, te Nijmegen: gecollecteerd in de kerk ƒ 1; van *W.* baron *van Lijnden* ƒ 25; van N. N. een coup. met 50 cents, te zamen ƒ 3,47.

Bij prof. *Scholten* en ds. *Krabbe*, te Leiden: ƒ 138,90, waarvan opgave is gedaan in de *Leidsche Couranten* van den 11den en 18 April.

Hartelijk dankende voor het ontvangene, beveel ik de zaak der Prostest. School te Appeltern diegenen aan, die er prijs op stellen, dat aan de jeugd, liefde voor God en den Verlosser, voor Vorst en Vaderland, wordt ingeboezemd. Z. M. VAN KUYK, Predt.

*** Door vriendelijke tusschenkomst van den wel-eerw. zeergel. heer *J. E. Inckel*, Evang. Luth. predikant te Leyden, is mij geworden voor onze noodlijdenden ƒ 96,69½, waaronder ƒ 6,92½ van een godsdienstig gezelschap te Delft. De uitgever der *Leydsche Courant* heeft kosteloos den nood mijner eilandbewoners bekend gemaakt en voortdurend opgave gedaan der giften.

Dank zij toegebragt aan mijnen Leydschen ambtgenoot, wiens liefde zich verder uitstrekt dan tot zijne geloofsgenooten. Dank zoo velen in Leyden, die in weldoen hunne vreugde vonden. Dank het godsdienstig gezelschap te Delft, dat in christelijke liefde werkzaam is. J. P. VAN HALL, Predt.

Urk, 25 *April* 1853.

*** KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders van HAARLEM, hebben goedgevonden, de tijdelijke verpligting omtrent het MUILBANDEN der Honden, vervat in hunne kennisgeving van den 14den Februarij jl., opteheffen en alzoo tot nadere aanzegging buiten werking te stellen.

Burgemeester en Wethouders voornd.,
Haarlem, DE BRUYN KOPS.
den 27sten *April* 1853. De Secretaris,
H. J. GERLINGS.

25jarige Echtvereeniging van
W. DE HAAS
en
M. A. SIPMAN.
HETEREN, 25 April 1853.

*** Ondertrouwd:
JAN ZWANENBURG Thzn.
HARLINGEN, en
24 April 1853. MARRETJE J. KRIJNEN,
van *Texel.*

*** Ondertrouwd:
NIJVERDAL, P. A. C. VAN WIJNGAARDEN
den 25sten April en
1 8 5 3. M. A. J. VAN STÉGEREN.
Eenige kennisgeving.

*** Ondertrouwd:
AMSTERDAM, J. L. W. SEYFFARDT
28 April 1 8 5 3. en
C. A. OLDENBOOM.

*** Getrouwd:
ZUIDBROEK, A. P. P. VAN WIJCHGEL,
den 21sten April 1853. van *Schildwolde*, met
G. W. WILDERVANCK.

*** Getrouwd:
DELFT, W. H. GILLISSEN
den 27sten April en
1 8 5 3. H. S. A. KAHLE,
Wed. *P. M. de Witt Hamer.*

*** Getrouwd:
'S GRAVENHAGE, Mr. P. R. VAN DEN BERG,
27 April van *Vianen*, met
1 8 5 3. J. M. GAADE.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
'S GRAVENHAGE, J. H. WERLEMANN,
den 27sten April van *Luik*, en
1 8 5 3. A. C. SCHEY.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
HILVERSUM, W. N. VAN DER VEER,
27 April 1853. van *Enkhuizen*, en
HENDRIKA GIELEN.
Dienende deze ook tot bijzondere kennisgeving.

*** GRONINGEN, 22 April 1853. Heden morgen ten 2 ure beviel allervoorspoedigst van eene DOCHTER *A. H. F. MEYBOOM — TYDEMAN.*
Eenige kennisgeving.

*** Heden verloste ontijdig doch voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, welke eenige uren na de geboorte overleed. T. COOL, EEKMA.
SNEEK, 25 April 1853.

*** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *A. M. G. VAN DER VEEN — GROTENHUIS.*
BORKULO, 25 April 1853. J. VAN DER VEEN.

*** Voorspoedig bevallen van een' ZOON *D. C. E. KOCK VAN HARENCARSPEL.*
HEINENOORD, 25 April 1853.

*** Mijne geliefde Echtgenoot *M. J. A. BEEKMAN*, beviel heden voorspoedig van een' welgeschapen ZOON.
's GRAVENHAGE, J. H. VAN SILLEVOLDT.
25 April 1853.

*** DORDRECHT, 26 April 1853. Heden beviel van een' ZOON *A. ROODENBURG*, geliefde Echtgenoote van Mr. C. A. VRIESENDORP.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON *L. J. VROLIK*, geliefde Echtgenoot van
AMSTERDAM, J. C. S'JACOB.
den 26sten April 1853.

*** Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen ZOON *MARIA HENRIETTA PFIJFERS*, geliefde Echtgenoote van K. A. KORFF.
AMSTERDAM, 26 April 1853.
Algemeene kennisgeving zoo binnen als buiten deze Stad.

*** Bevallen van eenen ZOON *F. GROOT*, geliefde Echtgenoote van S. VAN HEYNSBERGEN.
ZAANDAM, 27 April 1853.

*** Te ROME is op den 15den April 1853, na een langdurig lijden, overleden, de Heer JOHAN LEONARD HEUSGES, diep betreurde Echtgenoot van Vrouwe *Eleonore Sophia van Santen*, eerder Weduwe den Heer *D. Jansen Eyken Sluyters.*
Eenige kennisgeving.

*** Op den 22sten April overleed te HARMELEN, na eene kortstondige ziekte, AMELIA VAN DER HOOGHT, Wed. *Jan Schouw*, hartelijk geliefde Moeder van
J. SCHOUW en
S. SCHOUW.

*** Onze veel geliefde jongste Zoon GIJSBERT overleed heden, in den ouderdom van ruim 23 jaren, na een langdurig en geduldig lijden. J. ZIMMER.
AMSTERDAM, C. G. H. ZIMMER,
22 April 1853. NEDERHORST.
Strekkende deze tevens als bijzondere kennisgeving aan Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten deze Stad.

*** Mijne geliefde Echtgenoot CATHARINA CHRISTINA COSTER, overleed heden, na eene korte ongesteldheid, in den ouderdom van ruim 65 jaren, na eenen allergelukkigsten echt van bijna 23 jaren, tot droefheid van mij en mijne Kinderen uit een vorig Huwelijk.
Den Huize PARKELER *bij Twello*, 23 April 1853.
J. ROETERS VAN LENNEP.

*** Gisteren avond overleed alhier onze geliefde oudste Dochter, MARIA, in den ouderdom van bijna zeventien jaren, die gedurende haar leven een groot deel van onze aardsche vreugde en huisselijk geluk uitmaakte.
ROTTERDAM, J. B. CROL.
den 25sten April 1853. M. M. A. CROL,
Eenige kennisgeving. MOM.

*** Bij de schijnbare herstelling van een langdurig smartelijk lijden, overleed heden, op het onverwachtst, in ruim 66jarigen leeftijd, mijn waarde Echtgenoot GERRIT NIEUWENHUIS, tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen, Behuwd-Kinderen en verdere Betrekkingen.
KOOG A/D. ZAAN, B. GIERKES,
25 April 1852. Wed. *G. Nieuwenhuis.*

*** Heden overleed tot mijne bittere droefheid, mijn geliefde Echtgenoot, HARK DOORN, in den ouderdom van 48 jaren en 4 maanden. M. VETMAN,
Wed. *H. Doorn.*
NOORD SCHERMEER, 26 April 1853.

*** Heden overleed tot bittere droefheid van mij en mijne beide Dochters, mijn hartelijk geliefde eenige Zoon, WILLEM, in den ouderdom van 22 jaren.
HAARLEM, W. VAN WALRÉ.
27 April 1853.

*** De Kiezers in het district Haarlem, aan welke het in de *Haarlemsche Courant* van heden voorkomende stuk van Jhr. *M. Salvador* gerigt is, verzoek ik, bij de op handen zijnde verkiezing voor de Provinciale Staten van N. H., geen acht te slaan op hetgeen daarin omtrent mij in aanbevelenden zin, tot mijne bevreemding, door hem gezegd wordt. Bijaldien de eer der verkiezing mij thans te beurt mogt vallen, zou ik daarvoor moeten bedanken.
Haarlem, 28 *April* 1853.
Mr. J. J. ENSCHEDÉ.

*** De Heeren HOPE & Co., KETWICH & VOOMBERGH en Wed. W. BORSKI adverteren: dat de Coupons der 4 pCts. *Russische Certificaten*, 1ste, 2de en 4de Leening in Zilver, van hunne Administratie, verschenen 1/13 Februarij 1853, van Heden af, zullen worden betaald ten Kantore van de *Associatie-Cassa*, met *f* 18.87.
Alsmede dat, ingevolge Art. 7 van het uitgegeven Berigt, in dato 30 Junij 1824, de Betalingen op de onderscheidene Buitenlandsche Plaatsen zijn bepaald als volgt:
Te *Londen*, met . . . . . £ 1.11.11;
„ *Hamburg*, met. . . . Bo. Mk. 21.2;
„ *Parijs*, met . . . . . Fr. 39.77;
„ *Frankfort a/M.*, met 24 v. fl. 18.57, en
„ *Berlijn*, met. . . . . D. 10.24.
Amsterdam, 28 *April* 1853.

*** Die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan, of als Erfgenamen aanspraak mogten kunnen maken op de Nalatenschap van wijlen Mevrouw WILHELMINA BERG, Weduwe van wijlen den Wel-Edelen Heer *Willem Kist*, gewoond hebbende te 's Gravenhage, en aldaar op den 15den April 1853 overleden, alsmede diegenen, die Papieren of andere Zaken tot voormelde Nalatenschap behoorende onder zich mogten hebben, worden uitgenoodigd, daarvan vóór den eersten Junij 1853 opgave te doen ten Kantore van den Procureur Mr. H. REIJERS, in de Spuistraat, Wijk S, No. 375, te 's Gravenhage.

*** Die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn, aan den Boedel en de Nalatenschap van wijlen Mejufvrouw ELIZABETH BRILL, gewoond hebbende en onlangs overleden te Rijswijk, gelieven daarvan opgave of betaling te doen vóór den 15den Mei e. k., ten Kantore van den Notaris J. W. SCHUURMAN, te Rijswijk.

*** W. DE JONG, Onderwijzer te Benschop, vraagt eenen ONDERMEESTER van eenigen Rang, van de H G. en niet beneden de achttien jaren. Tot eigene oefening heeft men veel tijd over. Brieven *franco.*

*** NOTARIAAT.
Een CANDIDAAT-NOTARIS, P. G., 24 jaren oud, zag zich gaarne tegen Mei a. s. op een druk en administratief Notariëel Kantoor geplaatst, de beste getuigenissen van kennis, lust en zedelijk gedrag kunnen door hem geproduceerd worden. Heeren Notarissen hierop reflecterende, worden verzocht zich te adresseren onder de Letters U. Y., bij den Boekhandelaar P. K. BRAAT, te Dordrecht.

*** *Regenten van het Geneeskundig Gesticht voor Krankzinnigen te* DORDRECHT, noodigen bij deze uit een Medicinae Doctor, die genegen is zich als VAST GENEESHEER aan het Gesticht te verbinden, hetzij gehuwd of ongehuwd.
De jaarwedde is, bij raadsbesluit van den 22sten April 1853, vastgesteld op *f* 1200, met Inwoning en Voeding in het Gesticht voor een ongehuwden en op *f* 2000 zonder Inwoning en Voeding voor een gehuwden Geneesheer.
Belanghebbenden worden verzocht zich vóór of op den 15den Mei 1853 in *persoon* daartoe bij Regenten voormeld aan te melden.

*** AAN OUDERS OF VOOGDEN.
In eenen Boekh. en Boekdrukkerij Prov. Gelderland, bestaat er gelegenheid tot plaatsing van een LEERLING, P. G., die in genoemd vak grondig zal worden opgeleid, tegen gemoetkoming voor Kost en Inwoning van *f* 175 's jaars. Te bevragen met *franco* Brieven, onder Letters D. H., bij den Boekh. W. J. ZWAAN, te Arnhem.

*** GAREN EN BAND.
Voor een fatsoenlijk Prot. JONGELING, vraagt men eene geschikte gelegenheid, benevens de voorwaarden tot aanleering van bovengenoemde Artikelen. Adres *franco* Brieven, den Heer C. GOEDHEER, te Bergen op Zoom.

*** Bij den Boekhand. C. BIELEVELT, te Utrecht, is, met 1°. Julij a. s., gelegenheid voor een BOEKBINDER, zijn werk, vooral ook het *vergulden grondig* verstaande, van de Herv. Godsd. en van goede getuigenissen voorzien, *vast werk* te bekomen. Belanghebbenden gelieven zich *spoedig* in *persoon* of met *franco* Brieven aan te melden.

In het VEREENIGINGS-GEBOUW der *Koninklijke Nederlandsche Yacht-Club*, te Rotterdam, wordt zoo spoedig mogelijk verlangd, een
EERSTE SOCIETEITS-BEDIENDE,
in alle opzigten geschikt, om aldaar de functie van **Kastelein** te vervullen. Adres in *persoon* of met *franco* Brieven, aan den *Amanuensis der Vereeniging*, in het genoemde Gebouw.

*** Een gehuwd Persoon, van de P. G., welke de voldoenste getuigenissen kan produceren, verlangd tegen 1°. Augustus of November geplaatst te worden als KOETSIER en HUISBEDIENDE, in welke betrekking hij nog dienstbaar is. Adres met *franco* Brieven, onder Letter A., bij den Boekhandelaar A. H. BAKHUIZEN, te 's Hage.

*** Op een Dorp nabij Leyden, verlangt men eenen bekwamen SMIDSKNECHT, welke tevens goed Paarden kan beslaan, liefst iemand die gehuwd is. Vast werk begeerende, adressere men zich in *persoon*, of met *franco* Brieven, onder Letter J., aan de Boekhand. SCHREUDER en VAN BAAK, te Leyden.

*** Men vraagt tegen Augustus op een Instituut in de Prov. Utrecht, eene SECONDANTE, niet beneden de 25 jaren, liefst Engelsche van geboorte, of, die door op een Engelsch Instituut geweest te zijn, in staat is die Taal grondig te onderwijzen en vlug te spreken. Brieven *franco*, Letter W., aan de Boekhandelaren J. G. VAN TERVEEN EN ZOON, te Utrecht.

*** Men verlangt in eene der Steden van de Provincie Utrecht: Eene JUFVROUW, van de Prot. Godsdienst, de Fransche Taal zuiver sprekende, en geschikt om het opzigt te houden over de Kinderen des huizes, en dezelve de eerste beginselen der Hollandsche en Fransche Talen te kunnen onderwijzen. Diegenen welke tevens eenig onderrigt op de Piano kan geven, zal het meeste in aanmerking komen. Het Salaris zal naar gelang der bekwaamheden variëren. Adres met *franco* Brieven, onder de Letters A. A., bij de Boekhandelaren KEMINK EN ZOON, te Utrecht.

*** Men wenscht te plaatsen op een gezond Dorp (liefst in de nabijheid van een der Spoorwegen, hoewel dit geene hoofdvereischte uitmaakt) bij een deftig gezin, of bij eene Dame alleen, ter waarneming der Huishouding en tot Gezelschap: Een fatsoenlijk MEISJE, oud 22 jaren, P. G. en van goede getuigenis voorzien. Desverkiezende zal eene tegemoetkoming van p. m. *f* 100 gaarne bewilligd worden. Reflecterenden gelieven zich ten spoedigste te wenden, *franco* onder Letter G., bij den Boekhandelaar G. W. TIELKEMEIJER, Vijgendam te Amsterdam.

*** *INSTITUT DE JEUNES-GENS, à LIÉGE. (BELGIQUE.)*
Cet établissement organisé sur le modèle des institutions de Paris, dirigé par un Français, et des professeurs habiles allemands et anglais, se recommande à la confiance des familles par la bonne dicipline qui y règne, l'excellente conduite des élèves et par les succès nombreux, qu'ils obtiennent dans leurs études.
On y enseigne les langues anciennes, les langues modernes, les mathématiques, la chimie, la physique les sciences commerciales. *Au sorter de cet établissement, un élève peut suivre les cours universitaires, entrer à l'école des mines, l'école militaire, ou suivre la carrière du commerçant.*
s'Adresser pour plus amples détails au Direct. Mr. GRANGÉ, à Liège, rue des Clarisses, No. 45.
Nota: Il s'y trouve des Jeunes-Gens Hollandais.

*** De ondergeteekende Correspondent alhier, van de te Amsterdam gevestigde Vereeniging voor *Volksvlijt*, noodigt allen uit die genegen mogten zijn, zich daaraan als DONATEUR of LID aan te sluiten, daarvan aan hem opgave te doen. Gaarne verklaart hij zich bereid al die inlichtingen omtrent deze Vereeniging te geven, die zullen worden gevraagd. F. H. KLEINE.
Haarlem, den April 1853.

*** **BINNEN EN BUITEN JALOUSIEN,**
in elke kleur, grootte en vorm, worden tegen bepaalde lage prijzen geleverd, ook oude gerepareerd, bij
de Wed. DE LANGE & VAN EK.

*** **BORSTAANDOENINGEN.**
Verkoudheden, Zinkens, Heeschheid, Kinkhoest enz.
Uit de onderzoekingen, die door de Geneesheeren der Parijssche Hospitalen gedaan zijn, blijkt, dat de **Stroop en Borstkoekjes** der **Arabische Nafé**, van G. DELANGRENIER, te Parijs, de beste Borstmiddelen zijn om bovengenoemde *Aandoeningen* te bestrijden. Deze middelen maken eene uitzondering op andere bereidingen voor den Borst, doordien zij noch *Opium* noch *Zuren* bevatten.

MAAGPIJNEN.
Maagontsteking, Ontsteking van Maag en Ingewanden, Overprikkeling.
De lijders aan Maagpijnen en geprikkelde Ingewanden zullen, in den door *Delangrenier* bereiden *Racahout*, eene voor de Maag geschikte Spijs vinden: door dezelfs *verzachtende* en opwekkende eigenschappen is dezelve bijzonder geschikt voor *Vrouwen, Minnen* en *Kinderen*: deze zelfstandigheid bewaard de Kinderen voor *Engelsche Ziekte* en andere, aan dien leeftijd eigene ongesteldheden.
Deze bereidingen zijn de *eenige*, die door de Geneeskundige *Academie* en *Faculteit* van Parijs goedgekeurd zijn.
Ten einde zich voor de Belgische namaak te behoeden, en overtuigd te zijn dat dezelve uit de Fabriek van den Heer *Delangrenier, te Parijs*, afkomstig zijn, moet men zich aan het *Hoofd-Dépôt* voor Holland, bij den Heer *F. E. van Santen Kolff*, te Rotterdam, of de volgende Heeren Dépôt-houders aanmelden, alwaar deze bereidingen *alleen* in Flesschen of Doosjes afgeleverd moeten worden, die met het *Cachet* van den Heer *Delangrenier* verzegeld zijn.
Alkmaar, *J. A. Peeters*; Amersfoort, *C. B. Kok*; Amsterdam, *H. Kerkhoff*, Verkoophuis: Arnhem *F. Romeyn*; Bergen op Zoom, *J. J. Verlinden*: Breda, *A. P. Maassen*; Deventer, *A. Berghuis*; Dordrecht, *N. C. M. v. Someren Brand*; Doesburg, *D. Wilmerink*; Gorcum, *P. J. B. Schultze*; Gouda, *J. A. P. P. van der Heijden*; 's Gravenhage, *W. C. van Dort*; Groningen, *G. Copinga*; Haarlem, *D. Klinkert*; Harlingen, *A. H. Binksma*; 's Hertogenbosch, *J. Straatman*; Krommenie, *H. van Vliet*; Leyden, *O. A. van Tricht*; Middelburg, *J. A. P. van Deinse*; Nijmegen, *J. H. Coenen*; Tholen, de Wed. *van Ryssel en Zn.*; Thiel, *A. J. Faassen*; Tilburg, *H. Martens*; Utrecht, de Wed. *A. P. Milius*; Vlaardingen, *J. J. Haverdroese*; Zierikzee, *J. H. Ochtmans Johz.*; Zutphen, *D. J. Muntendam*; Zwolle, de Wed. *J. S. Meulenhoff.*

TE HUUR
voor de ***zomermaanden,*** in de nabijheid van den Hout, ***DRIE*** zeer net **GEMEUBILEERDE KAMERS**, met de **vrije wandeling** in een fraai aangelegden **Bloemtuin.** *Franco* te bevragen bij H. DE LANGE & ZONEN, op de Singel buiten het Groote Houthek, te Haarlem.

*** Te Scherpenzeel aan den Straatweg van Amsterdam op Arnhem, en in de nabijheid van den Rijn-Spoorweg gelegen, zijn in het gunstig bekend Logement *de Holevoet*, thans overig, zeer ruime en heerlijk uitzigt hebbende BOVEN- en des noods BENEDEN KAMERS, voor Familien of wel enkele Personen, met KOST en BEDIENING, alles op zeer voordeelige Condition. Ten einde zich te kunnen reguleren, worden inclinerenden verzocht, zich spoedig te adresseren, aan den ondergeteekende bewoner.
K. ALTSOHN.

*** Te HUUR, in de nabijheid van Velp, gelegen aan den Straatweg, tegenover het Landgoed *de Kruishorst*, Een BOVENHUIS, bestaande in drie ruime Gemeubileerde of Ongemeubileerde Kamers en verdere Gemakken, met of zonder Kost en Bediening, alsmede ook plaatsing voor Paarden en Rijtuigen, benevens een schoon Plantsoen en ruime Wandelingen. Te bevragen onder Lett. N., bij den Boekdrukker J. H. C. D. OHLE, te Velp. Brieven *franco.*

*** **EENE BLEEKERIJ te HUUR of te KOOP.**
Zij, die een goed Burgerlijk Bestaan wenschen te hebben, vinden daartoe eene schoone gelegenheid door de overname van eene *Bleekerij*. Hierop reflecterenden vervoegen zich, ter bekoming van nadere informatiën, bij H. J. BRINKHORST, te Ellecom, Prov. Gelderland, bij wien men tevens, tegen het aanstaande Zomersaizoen, eenige KAMERS in HUUR kan bekomen. Brieven *franco.*

*** UIT DE HAND TE KOOP om dadelijk te aanvaarden: Een hecht, sterk, weldoortimmerd vierkant dubbeld STEENENHUIS, voorzien van 3 sierlijke behangen Kamers, dito Slaapkamer; benevens Logeerkamer, Kantoor, Keuken, Kelder en ruime Zolder, als ook eene groote Regenbak en Pomp. Te bevragen bij J. HOFMAN, te Broek in Waterland.

*** **DOOR STERFGEVAL** UIT DE HAND TE KOOP. De HELFT in de florisante winstgevende KORENMOLEN, genaamd *RIJN EN ZON*, met annexe HUIZINGE, TUIN en STALLING, staande te Utrecht op een der Stads Wallen, al hetwelk zich in den besten staat bevindt en een ruim burgerlijk bestaan oplevert, hetwelk uit de onbedriegelijkste bewijzen, van een aantal jaren kan gestaafd worden. Brieven *franco*, onder Lr. A., gelieve men te adresseren, aan C.

J. HEYL, Boekhandelaar op de Oudegracht, bij de Weesbrug, te Utrecht.

*** UIT DE HAND TE KOOP:

Een schoon, alleraangenaamst gelegen BUITEN, geschikt voor *Zomer-* en *Winterverblijf*, bevattende 11 Kamers, alle behangen en gestucadoord: 2 Kamers met Balkons, gezigt over Rijn en Betuwe en verdere schoone gezigten: verder voorzien van marmeren Vestibule en dito Schoorsteenmantels, Keuken, Kelder, groote Droogzolder en verdere Gemakken: daarbijstaand Koetshuis met allerlei Gemakken en Bergplaatsen, zuiver Welwater enz.: daarom ligt een groote Moestuin met Vrucht- en Bloemheesters enz. Gelegen 3/4 uur van Arnhem, aan den Utrechtschen Straatweg, in de Gemeente Oosterbeek. Te bevragen, *franco* onder Letters C. G., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen te Haarlem.

*** UIT DE HAND TE KOOP:

Eene HOUTING-ZEGEN, eene ZALM-ZEGEN, een Gang WINTER-ZALM-NETTEN, en eene VISCHSCHUIT, alles in goed onderhouden staat verkeerende.

Binnen acht dagen na de plaatsing dezer te bevragen bij den Boekhandelaar W. STOKHUYZEN, te Gorinchem.

*** MEN VRAAGT TE KOOP:

in eene der Provinciën, eene soliede, welbeklante, en in volle werking zijnde GRUTTERIJ. Reflecterenden, gelieven zich met *franco* Brieven, onder Letters A. P. W., te adresseren aan den Boekhandelaar H. A. ZWEERS, Kalverstraat, bij de Munt, D. 152, te Amsterdam.

*** VERKOOPING van eene HUISMANSWONING, waarin Stalling voor 29 Koeijen en 2 Paarden, en Berg voor 30 Koe-Hooi, met Erve, Boomgaard en uitmuntend WEILAND, groot te zamen 26 Bunders, 94 Roeden, 60 Ellen: gelegen in de Buiksloter-Meer, en in en aan den Buiksloter-Polder: op Donderdag den 19den Mei 1853, des middags ten 12 ure, in de Herberg *de Vergulde Wagen*, te Buiksloot, ten overstaan van den Notaris P. SCHELLINGER, te Nieuwendam residerende, bij wien nadere informatiën zijn te bekomen.

*** Men zal op Donderdag den 19den Mei 1853, des namiddags ten 4 ure, ten huize van de Weduwe *J. van Schaik*, in *het Wapen van Rijzenburg*, te Rijzenburg, in het openbaar veilen en aan de meest- en genoegbiedenden verkoopen:

N°. 1. Negentien Bunders, 56 Roeden, 70 Ellen DENNENBOSCH, HEIDE en WEG, gelegen in de Gemeente van Driebergen. Kadaster Sectie A, N°. 170 en Sectie B, N°. 430 en 431.

N°. 2. Dertien Bunders, 77 Roeden, 5 Ellen WEILAND, DENNENBOSCH, HEIDE en WATER, mitsgaders een Berghuisje, staande en gelegen in de Gemeente van Driebergen. Kadaster Sectie B, N°. 369, 371, 372, 373, 465, 469 en 474.

De gemelde Percelen zullen eerst afzonderlijk en daarna te zamen worden geveild.

Breeder bij Biljetten, en nader onderrigt te bekomen ten Kantore van den Notaris VAN MARIENHOFF, te Wijk bij Duurstede.

*** Bij JOH. NOMAN EN Zn., te 's Gravenhage, is verschenen op den 26sten April,

het Eerste N°. van eene nieuwe Courant:

DE GRONDWET

Verschijnende des Maandags, Woensdags en Zaturdags avonds. Abonnement per 3/m. te 's Hage *f* 3.—: voor de overige Steden des Rijks *f* 3,50.

(*De Vijf eerste N°s. zijn alom gratis te bekomen.*)

De Titel der Courant wijst hare strekking aan en haren geest. Verdediging en handhaving der **Grondwet van 1848**; bevordering van eendragt en verdraagzaamheid: ontwikkeling van het Protestantsche beginsel: *Vrijheid van Geweten voor allen gelijkelijk*; zijn de beginselen, die de Redactie zich tot regel heeft gesteld.

In den toestand waarin het Vaderland zich bevindt, zal deze Courant, naar de overtuiging der Uitgevers, elken opregten Vaderlander welkom zijn.

Alle Boekhandelaren en Postdirecteuren nemen bestellingen aan.

*** Bij A. VAN LOON te Tiel, is van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

Geschiedenis en belangrijkheid der Lijdensprediking.

Naar aanleiding en ter beantwoording der vraag: Waarom wordt in de Nederlandsche Hervormde Kerk en elders, gedurende zeven weken vóór Paschen gepredikt, over de Lijdensgeschiedenis van onzen Heer JEZUS CHRISTUS? **EENE INLEIDING TOT DE LIJDENSPREDIKING** voor beschaafde Christenen, door F. J. J. A. JUNIUS, Theol. Doctor en Predikant te Tiel. (Eerste stuk, bevattende een geschiedkundig onderzoek naar den oorsprong, tijd, grondslag en het doel der Lijdensprediking.) . . . . . . à *f* 2,50.

Dit wetenschappelijk en tevens stichtelijk werk, zal zeker welkom zijn aan Evangeliedienaren en beschaafde Christenen. Het onderwerp is nieuw en belangrijk. In het *eerste stuk* (een geheel op zich zelven) vindt men, onder andere, den weinig bekenden oorsprong en het doel der zevenweeksche Lijdensprediking in het licht gesteld. In het *tweede* dat spoedig volgen zal, wordt men bekend gemaakt met den geest der Lijdensprediking van vroegeren en lateren tijd, en leert men de Lijdensprediking, welker belangrijkheid van een Christelijk Wijsgeerig standpunt beschouwd wordt, boven elke andere hoogschatten.

*** J. M. VAN 'T HAAFF, te *'s Gravenhage*, geeft heden uit:

VIJFTIG KINDERBRIEVEN,

om door Kinderen beantwoord te worden. Eene oefening in het leeren stellen van Brieven, door J. C. NEUMAN, Onderwijzer aan eene Openbare School te 's Gravenhage.

Prijs 25 Cents.

Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, komt **heden** van de pers:

Het nieuwe Werk van
Mevr. HARRIËT BEECHER STOWE.

GETITELD:

DE SLAVERNIJ.

VERVOLG en SLEUTEL op de NEGERHUT.

Eerste gedeelte *f* 1,80.

Van dit *hoogst belangrijke Werk*, dat in vier Afleveringen kompleet zal zijn en dat een Historisch overzigt geeft over de onmenschelijkheid des Slavenhandels, zoo als die nog heden ten dage gedreven wordt, werd in Engeland reeds dadelijk bij de uitgave een getal van 30,000 Exemplaren verkocht. Het eerste gedeelte **regtvaardigt de Karakters** in de NEGERHUT: het tweede beschouwt **de Wetten en de Slavernij**; het derde de **Menschen en de Slavernij**; het vierde **de Kerk en de Slavernij**.

Van de MINKOSTBARE UITGAVE van

DE NEGERHUT,

ligt de **tweede druk** ter perse, om binnen *weinige dagen* te verschijnen.

Tevens verscheen bij denzelfden Uitgever te gelijk:

I. MATTHIAS CLAUDIUS,
DE WANDSBECKER BODE,

Vertaald door Dr. J. C. VAN DEVENTER.

Tweede Aflevering met 7 Plaatjes . . . . *f* -,95.

en II. Mr. J. T. BUYS.

DE VERORDENING OP DE BEURT- EN VEERSCHEPEN. *f* -,60.

Welke Brochure bijzonder aan de aandacht van *Leden van Kamers van Koophandel* en van *Gemeente Besturen* wordt aanbevolen.

*** Bij de GEBROEDERS ABRAHAMS, te Middelburg, zien het licht:

WOORDENBOEKJE van de meest in gebruik zijnde Benamingen in de **Hollandsche, Engelsche** en **Fransche Talen**, *benevens eenige regelen voor de uitspraak der Engelsche Taal.* VIERDE VEEL VERMEERDERDE UITGAVE. Prijs *f* -,40.

F. C. ROUD, Woordenboekje om de **Fransche Taal**, door klankvergelijking zuiver te leeren uitspreken: *met een Aanhangsel over de Prosodie en het kunstmatig Lezen.* TWEEDE HERZIENE UITGAVE. Prijs *f* -,25.

Niet alleen voor Schoolgebruik, maar tot eigen oefening, zijn deze Woordenboekjes, naar luid der meest gunstige beoordeelingen, uitnemend geschikt.

Ook wordt door hen met succes gedebiteerd:

TH. VAN UYE PIETERSE, Verpligtingen omtrent Voogden en Toeziende Voogden, voorgeschreven bij het Burgerlijk Wetboek. *Voorafgegaan door eenige bepalingen omtrent Minderjarigheid en Voogdij in het algemeen.* Tweede druk. Prijs *f* -,40.

Deze beknopte Handleiding zal elk burger, die zich tot vervulling van eene soortgelijke betrekking geroepen ziet, uitstekende diensten bewijzen.

*** REGT en WET,

TIJDSCHRIFT VOOR HET NOTARIS-AMBT.

Voor zoover zulks opgegeven is, verzond de Ondergeteekende op HEDEN, *franco* per Post, aan HH. Geabonneerden en aan de Leden der Broederschap van Candidaat-Notarissen in Nederland: **DE TWEEDE AFLEVERING VAN DEN JAARGANG 1853** van gemeld Tijdschrift.

HH. Inteekenaren, die N°. 1 nog niet mogten ontvangen hebben, worden beleefdelijk uitgenoodigd, daarvan kennis te geven aan den Ondergeteekende, bij wien, even als bij de Leden van het Hoofdbestuur en van de Commissie van Redactie der Broederschap en bij de Correspondenten harer Afdeelingen, de inteekening voortdurend open staat.

J. C. SPIJKER Az.

Amsterdam, 25 *April* 1853.

*** Bij P. HARTE, te Bergen op Zoom, is à 25 Cts. uitgegeven:

S. GERI,
SYNCHRONOLOGISCH OVERZIGT,

BEWERKT NAAR

J. BOSSCHA,

Schets der

Algemeene Geschiedenis, en die des Vaderlands.

*** *Bij* **C. & C. G. van der Post**, *te* Utrecht *en te* Amsterdam, *komt van de pers:*

Dr. *C. A. WUNDERLICH*, Handb. der Pathologie en Therapie. *In het Nederd. overgebragt door* Dr. J. H. JANSEN. 2e Dl. 2e Afl. . . . . *f* 2,80.

MOREL, Klinische Studiën over de Zielsziekten. *Uit het Fransch door* Dr. J. G. ROOSEBOOM. 1e *Dl. met* 13 *Platen* . . . . à *f* 4,90.

VALENTINER, De Hysterie en hare Genezing. *Uit het Hoogd., door* Dr. L. C. E. E. FOCK . . . . à *f* 1,60.

E. H. HENOCH, Kliniek der Buikziekten. *Uit het Hoogd., door* Dr. C. EKAMA. 1e Dl. . . . . à *f* 3,20.

En **C. van der Post Jr.**, *te* Utrecht, *debiteert met succes:*

W. DE GELDER, Formulierboek voor Secretarissen van Gemeente-Besturen, met Aanteekeningen, ook in betrekking tot de Wetten op het Zegel en de Registratie . . . . à *f* 1,50.

*** Zoo lang de geringe voorraad strekt, zal de Uitgever P. A. DE JONG, te Arnhem, aan de eerstvragenden afleveren:

HISTORISCH EN ROMANTISCH
ALBUM,

UITGEZOCHTE LECTUUR

VOOR DEN

BESCHAAFDEN STAND.

UITGEGEVEN DOOR EENE VEREENIGING VAN VADERLANDSCHE SCHRIJVERS.

Zes Boekdeelen, Geïllustreerd met meer dan 70 keurige Staalgravuren van Beroemde Meesters te zamen meer dan 2450 pag. druks bevattende.

voor *f* 9 in plaats van *f* 24.

Het Historisch en Romantisch Album bevat eene Keurlezing van hetgeen op het gebied der Geschiedenis, Landen Volkenkunde, enz. voorvalt, eene uitgezochte verzameling van Romans, Verhalen en Novellen, alles bewerkt door de eerste Schrijvers, terwijl de Platen, allen staalgravuren, naar beroemde oude en hedendaagsche schilderijen zijn vervaardigd.

*** B. DEKEMA, te Utrecht, heeft uitgegeven, eene

GERUSTSTELLENDE STEM
VAN DE KUST VAN JAVA,

DOOR

Mr. R. W. J. C. BAKE, te Soerabaija.

Prijs 90 Cents.

II. ***W. ELLIS*, GRONDTREKKEN der STAATSHUISHOUDKUNDE**, door Mr. H. HOOFT GRAAFLAND . . . . *f* -,90.

*** Bij R. J. SCHIERBEEK, te Groningen, is uitgegeven:

G. G. GERVINUS.

Inleiding in de Geschiedenis der 19e Eeuw, vertaald, door **Dr. H. RIEDEL**, à *f* 1,50.

Dr. G. ACKER STRATINGH.

ALOUDE STAAT EN GESCHIEDENIS DES VADERLANDS,

met Kaarten en Platen, 2 Dln in 3 Stukken à *f* 15.

VLAAMSCHE POËZY.

BLOEMLEZING UIT DE ZUID-NEDERLANDSCHE DICHTERS VAN ONZEN TIJD, door J. J. A. GOUVERNEUR en W. HEEKER, ingen. à *f* 1,50, in Engelsch linnen à *f* 2,00.

G. VAN SCHAICK.

DE ERFENIS, EEN DRENTSCH VERHAAL, en andere kleine Verhalen. 2 Dln. à *f* 2,00.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.